

**MEMÒRIA DE LES INTERVENCIIONS
REALITZADES A L'ESPAI
ENTRE LES MINES 1-2 I 42
(MINES MPG 107 I MPG 108)
(PARC ARQUEOLÒGIC MINES DE GAVÀ,
GAVÀ, BAIX LLOBREGAT)
Any 2012**

FITXA TÈCNICA

Nom del jaciment: Mines Prehistòriques de Gavà (Parc Arqueològic Mines de Gavà)

Nº de referència de la resolució:

Projecte de recerca en el qual s'hi integra: Projecte Pràctiques de camp per alumnes del Grau d'Arqueologia de la UAB. Excavació a l'espai entre les Mines 1-2 i 42 (Parc Arqueològic de les Mines de Gavà, Baix Llobregat).

Municipi: Gavà

Comarca: Baix Llobregat

Coordenades UTM: X = 416.340N; Y = 4.573.860E

s.n.m: 46 m

Superfície avaluada:

Estat de conservació: Bo

Tipus d'intervenció: Preventiva
Urgència
Investigació

Tipus d'activitat: Excavació Mostreig
Prospecció Documentació
Control Tractament de restes

Cronologia: A determinar

Dates d'execució: 18 a 22 de juny de 2012 (2ª campanya)

Promotor: Universitat Autònoma de Barcelona/ Museu de Gavà

Lloc de dipòsit temporal: Museu de Gavà (Gavà, Baix Llobregat)

Directors/es: Dra. Maria Saña Seguí (UAB), Xavier Clop García (UAB) i Josep Bosch Argilagós (Museu de Gavà)

Redactors/es de la memòria: Xavier Clop García i Josep Bosch Argilagós

Paraules clau: mina, Neolític, excavació de pràctiques

Resum: Es presenten els resultats dels treballs de camp corresponents a la segona campanya d'excavació realitzada a l'espai entre les mines 1-2 i 42 del Parc Arqueològic de les Mines de Gavà, Baix Llobregat. Aquests treballs han permès confirmar l'existència de dos estructures mineres, denominades des d'ara Mina 107 (antiga Zona 1) i Mina 108 (antiga Zona 2). Els treballs futurs hauran de permetre precisar si es tracta

de noves mines o d'estructures relacionades amb mines ja documentades amb anterioritat. Així mateix, com va succeir en l'anterior campanya de 2011, s'ha recuperat diferents materials arqueològics prehistòrics, el que permet suposar que a mesura que es vagi profunditzant s'aniran recuperant altres materials que permetin comprendre diferents aspectes tan d'aquestes estructures com de les activitats realitzades a les seves rodalies durant algun període de la Prehistòria Recent.

ÍNDEX

1.- Introducció	4
2.- Motivació, objectius, circumstàncies de la troballa i hipòtesis prèvies	6
3.- Programa dels treballs i metodologia emprada d'excavació, registre, classificació i processament de dades	8
3.1.- Objectius formatius	8
3.2.- Objectius arqueològics	9
4.- Resultats del treball de camp	12
4.1.- Documentació de les estructures mineres: MPG 107 i MPG 108	12
4.2.- Els materials arqueològics recuperats	13
5.- Interpretació de les dades	15
6.- Conclusions	16
7.- Documentació gràfica	17
8.- Documentació fotogràfica	21
9.- Bibliografia	26
10.- Inventari de les restes estudiades	27

1.- INTRODUCCIÓ

La Memòria que presentem correspon als treballs desenvolupats durant la 2ª campanya de treballs arqueològics a l'espai entre les Mines 1-2 i 42 (Parc Arqueològic de les Mines de Gavà, Baix Llobregat), que va tenir lloc del 18 al 22 de juny de 2012. Aquests treballs arqueològics s'emmarquen dins del projecte **“Pràctiques de treball de camp per alumnes del Grau d'Arqueologia de la UAB: excavació a l'espai entre les Mines 1-2 i 42 (Parc Arqueològic de les Mines de Gavà, Baix Llobregat)”** (CLOP/BOSCH/SAÑA, 2011), que fa possible realitzar les pràctiques de camp previstes en l'assignatura obligatòria “Mètodes i Tècniques de Camp en Arqueologia Prehistòrica” del Grau d'Arqueologia que s'imparteix a l'Universitat Autònoma de Barcelona. La realització d'aquestes pràctiques de camp són un més dels fruits de la ja llarga col·laboració entre el Museu de Gavà/Parc Arqueològic de les Mines de Gavà i el Departament de Prehistòria de la UAB. Els antecedents i les particularitats que comporta el desenvolupament d'una excavació arqueològica en el marc d'una assignatura de pràctiques ja es van desenvolupar en un document anterior (CLOP/BOSCH, 2013).

En aquesta Memòria es descriuen de manera exhaustiva els objectius científics, mètodes de treball i resultats obtinguts durant els treballs arqueològics desenvolupats l'any 2012 en aquest espai del Parc Arqueològic de les Mines de Gavà, fent-se també menció específica dels aspectes formatius desenvolupats.

Agraïments

Volem agrair a diferents persones i entitats la seva col·laboració i/o participació en el desenvolupaments dels treballs realitzats durant el mes de juny de 2012:

.- Al Dr. Ermengol Gassiot (Departament de Prehistòria de la UAB) li agraïm haver-se encarregat de totes les tasques topogràfiques, de situació acurada de les estructures i materials localitzats i per la realització de les planimetries fetes a partir de les dades obtingudes amb l'estació total;

.- Als 17 estudiants de 2^{on} curs del Grau d'Arqueologia de la UAB que van participar en els treballs de l'any 2012: Judit Alejandre Vidal, Sonia Alsina Abad, Antonio Barroso Rodriguez, Bárbara Bonora Soriano, Gisela Borrás Ferrer, Patricia Bou Perez, Montserrat Garcia Soldevila, Gerrard Herencia Algaba, Mónica Priscila Laporta López, Christian López Fernández, Andrea López López, Marc Mendoza Sanahuja, Javier Montilla Moreno, Elena Perez Benitez, Arnau Salvador Cegri, Laura Sensarrich Viaplana i Eric Sobrevia Corral;

.- Volem agrair d'una manera molt particular el suport, la col·laboració i la total disponibilitat del personal tècnic i administratiu del Parc Arqueològic Mines de Gavà i del Museu de Gavà , sense les quals no hauria estat possible realitzar l'excavació ni les pràctiques de camp.

2.- MOTIVACIÓ, OBJECTIUS, CIRCUMSTÀNCIES DE LA TROBALLA I HIPÒTESIS PRÈVIES

El jaciment arqueològic de les Mines Prehistòriques de Gavà, que es troba en el casc urbà del municipi de Gavà (Foto 1) és conegut des de mitjans de la dècada dels setanta del segle XX. Els treballs portats a terme han permès comprovar que es tracta d'un jaciment extremadament singular i de gran importància, constituït per les restes de mines de diferents èpoques, entre les que destaquen de manera molt particular les mines de cronologia neolítica que arriben a formar una extensa xarxa subterrània de pous, cambres i galeries. Aquestes mines neolítiques són unes de les mines més antigues conegudes a Europa i les úniques de la seva època dedicades a l'extracció d'un material de valor únicament ornamental, com és la variscita.

L'any 1993, una part del jaciment es va fer visitable, coincidint amb l'inici d'un projecte d'intervenció integral al jaciment (conservació, investigació i difusió). L'any 2007 s'inaugurà el Parc Arqueològic de les Mines de Gavà, amb un singular edifici construït sobre una part significativa del jaciment (Foto 2). Es tracta d'una infraestructura estable i permanent, amb la que s'esperava fer més fàcil i garantir millor la conservació, l'estudi i la difusió del jaciment; ideada per donar resposta a diferents necessitats, que afectaven la conservació del jaciment, la continuïtat de les excavacions arqueològiques; i, finalment, la difusió, amb un equipament que ajudés a fer comprendre i valorar l'especial significació d'aquest jaciment arqueològic.

En aquest espai del Parc Arqueològic Mines de Gavà i concretament en el seu extrem NW es coneixen algunes possibles estructures excavades (MPG 107 i MPG 108) que van ser localitzades durant les prospeccions efectuades amb motiu de la construcció de l'edifici del Parc Arqueològic citat i que no havien estat objecte de treballs arqueològics sistemàtics amb anterioritat a l'inici de la realització del present projecte de recerca i pràctiques de camp. Amb les dades de la prospecció, sembla tractar-se, per una banda, d'un possible accés o boca d'un pou (MPG 107) i, per l'altra, de parts del sostre trencat de cavitats subterrànies (MPG 108) (Fig. 1; Fotos 3 i 4).

L'existència d'aquestes possibles estructures, la seva situació dins del cobert que conforma el Parc Arqueològic Mines de Gavà i el fet de que es tracti de possibles estructures a l'aire lliure fa que reuneixin un conjunt de característiques que permeten que es tracti d'un indret particularment favorable tan per desenvolupar una intervenció científica en el marc del conjunt de les Mines de Gavà com que aquesta excavació formi part del procés formatiu d'estudiants universitaris.

Ateses les particulars característiques en las que s'emmarca aquesta intervenció arqueològica, s'ha hagut de definir necessàriament dos tipus d'objectius, diferents però que en aquest cas són evidentment complementaris:

Objectius formatius

Tal i com s'ha explicat en els apartats anteriors, aquest projecte d'intervenció arqueològica es planteja en el marc del procés de formació pràctica dels estudiants del Grau d'Arqueologia de la UAB. En aquest sentit, els objectius que es plantegen, d'acord amb les habilitats i les capacitats que han d'adquirir els estudiants, estan adreçats a capacitar-los per a realitzar tots els aspectes que comporta una excavació arqueològica. Els objectius, les accions, les feines programades i el sistema de treball són els mateixos que els que ja vam exposar en un document anterior (veure CLOP/BOSCH, 2013).

Objectius arqueològics

Els objectius arqueològics consisteixen en seguir desenvolupant l'excavació sistemàtica i acurada de les mines MPG 107 i MPG 108, situades en l'espai entre les mines 1-2 i 42, d'acord amb els objectius generals plantejats (veure CLOP/BOSCH, 2013).

Els resultats dels treballs arqueològics realitzats durant el mes de juny de 2011 van permetre confirmar l'existència de dos retalls (estructures MPG 107 i MPG 108) de mides relativament importants, així com la recuperació d'un cert nombre de materials arqueològics, entre els que cal destacar materials prehistòrics. Les evidències aconseguides no van permetre plantejar hipòtesis fonamentades ni sobre la possible explicació funcional dels retalls, més enllà de considerar que es tracta d'estructures mineres, ni sobre la seva possible cronologia, més enllà de que el material prehistòric recuperat pugui apuntar una possible coetaneïtat amb d'altres estructures mineres documentades a Gavà.

Atenent als antecedents de la 1ª campanya, per a la campanya del 2012 ens vam plantejar seguir ampliant la documentació i coneixement de les característiques de les estructures MPG 107 i 108 i seguir excavant a la recerca de nivells sense barreja de materials arqueològics de diferent cronologia per tal de poder ampliar significativament les vies d'estudi amb mostres sedimentològics, flotació de terres, obtenció de mostres per a la seva datació absoluta, etc.

Cal assenyalar que també ens vam plantejar millorar la contextualització espacial, relacionant la zona on es desenvolupen els treballs amb el Punt 0 absolut del Parc de les Mines de Gavà.

3.- PROGRAMA DELS TREBALLS I METODOLOGIA EMPRADA, REGISTRE CLASSIFICACIÓ I PROCESSAMENT DE LES DADES

3.1.- Objectius i mètodes formatius

D'acord amb els objectius formatius de l'assignatura "Mètodes i Tècniques de Camp en Arqueologia Prehistòrica", es van definir diferents activitats que permetien, alhora de desenvolupar l'excavació arqueològica, abordar de manera pràctica diferents aspectes del treball de camp i laboratori. Així, es va incidir de manera específica en:

- Excavació arqueològica d'un jaciment prehistòric, amb la metodologia adequada: excavació de dues estructures mineres (Mina 107 i Mina 108) (Fotos 4, 5 i 6);
- Dibuix d'una seqüència estratigràfica: activitat formativa realitzada a la Mina 11;
- Observació i primera classificació de materials arqueològics: Laboratori del Museu de Gavà;
- Dibuix d'una secció: activitat formativa realitzada a la Mina 4 (Fotos 8 i 9).

Els treballs de camp i els diferents tallers estaven dirigits i supervisats per la Dra. Maria Saña i pels Drs. Xavier Clop, Josep Bosch i Ermengol Gassiot.

Atenent les particulars característiques del projecte formatiu, del propi jaciment arqueològic i del temps disponible, es va seguir amb el sistema de treball dissenyat per a la campanya del 2011, que permet que els estudiants treballin en els diferents objectius de formació de l'assignatura "Mètodes i Tècniques de Camp en Arqueologia Prehistòrica" i poder realitzar el treball de camp previst amb el màxim de profit científic possible. Per això, es van definir sis Grups de Treball (de 3/4 estudiants) que van realitzar els diferents tallers i l'excavació arqueològica de la següent manera:

	18 juny**		19 juny		20 juny		21 juny		22 juny	
9'00-10'30	Rebuda/Explicació pràctiques/Organització Grups/P reparació excavació		Excavació: G1 G2 G5 G6	Estació Total: G3 G4	Excavació: G2 G3 G5 G6	Visita Mina 11. Dibuix estratigrafia: G1 G4	Excavació: G1 G3 G4 G6	Visita Mina 11. Dibuix estratigrafia: G2 G5	Excavació: G1 G2 G4 G5	Visita Mina 11. Dibuix estratigrafia: G3 G6
10'30-11'00	Esmorzar		Esmorzar		Esmorzar		Esmorzar		Esmorzar	
11'00-13'00	Visita a les Mines de Gavà		Excavació: G2 G3 G5 G6	Observació materials Laboratori Museu: G1 G4	Excavació: G1 G3 G4 G6	Observació materials Laboratori Museu: G2 G5	Excavació: G1 G2 G4 G5	Observació materials Laboratori Museu: G3 G6	Excavació: G1 G2 G4 G5	Dibuix Mina 4: G3 G6
13'00-15'00	Excavació: G3 G4 G5 G6	Estació Total: G1 G2	Excavació: G1 G3 G4 G6	Dibuix Mina 4: G2 G5	Excavació: G1 G2 G3 G4	Estació Total: G5 G6	Excavació: G2 G3 G5 G6	Dibuix Mina 4: G1 G4	Tancar excavació// Balanç pràctiques	

A més a més, els estudiants durant els dies de la intervenció arqueològica havien de realitzar un diari d'excavació.

3.2.- Objectius i mètodes arqueològics

Els objectius arqueològics consistien en seguir desenvolupant l'excavació sistemàtica i acurada de les mines 107 i 108. Els objectius en aquest sentit són clars: documentar sistemàticament el reompliment i les característiques de les estructures mineres localitzades, amb l'objectiu d'aconseguir informació històrica significativa sobre els processos de treball desenvolupats pels miners que van treballar en aquesta estructura en algun moment que, a hores d'ara, situem a finals del V mil·lenni cal ANE o en la primera meitat del IVart mil·lenni cal ANE. Els treballs arqueològics han de cercar, en primer lloc, determinar la màxima informació possible de les característiques arqueològiques de l'estructura, com les característiques i processos del seu rebliment, els possibles usos que haurien pogut tenir lloc un cop amortitzada, els materials arqueològics que formen part del rebliment (incloent-hi el garbellat en sec i/o mullat de tot el sediment), la cronologia absoluta del mateix, els trets específics de les estructures de producció minera, etc. En segon lloc, l'objectiu és aconseguir el màxim d'informació possible sobre les característiques de les persones que van viure en aquesta zona durant el període rebliment de l'estructura, posant l'accent en aspectes com ara les pràctiques subsistencials, dades paleoclimàtiques, característiques de la cultura material, estudi dels processos productius dels artefactes recuperats i qualsevol altre aspecte que el desenvolupament dels treballs arqueològics permeti abordar.

Per tal de poder realitzar el registre de dades i materials de la manera més exhaustiva possible i que a l'hora fos el més formativa possible, es va decidir realitzar un doble sistema de registre.

Així, en primer lloc es va definir una quadrícula general teòrica que dividia tota l'àrea on es realitzen els treballs d'excavació en quadrats de 1m X 1m amb l'objectiu de que els estudiants situessin tridimensionalment les diferents restes arqueològiques que es podessin localitzar a partir d'un sistema de coordenades i de referència respecte un pla 0 teòric (LAPLACE, 1973). La quadrícula general està orientada al Nord geogràfic. Els quadres que es defineixen en la zona de treballa arqueològics s'identifiquen amb un codi de lletra/número de la següent manera: Les lletres, que van de la A a la H, defineixen el vector E-W, mentre que els números, que van de l'1 a l'11, defineixen el vector S-N. A la pràctica, la zona on es realitzen els treballs d'excavació ocupen una àrea d'uns 22 m² que van des dels quadres E5/F5 als quadres E11/F11 (Foto 3). L'objectiu és que els estudiants situïn en un full de coordenats les troballes que vagin fent i adquireixin nocions bàsiques del treball de camp sistemàtic. Així mateix, els estudiants poden treballar en diferents quadres durant la setmana de pràctiques i s'assegura la continuïtat de la documentació en les successives campanyes.

Les terres són sistemàticament garbellades per tal de poder recuperar tots els elements arqueològics que hi pugui haver. En cas de que es localitzi algun element al garbell, se li atorga una sigla seguint la pauta esmentada.

Tot i que està prevista la realització de la pressa de diferents tipus de mostres per tal de documentar i conèixer aspectes específics del registre arqueològic, ara com ara i atès el ritme d'avenç dels treballs (lògicament lent en tractar-se d'una feina bàsicament formativa) que fa que encara estem en nivells molt propers a la superfície i amb barreja de materials de diferents períodes històrics, no s'ha recollit cap mostra.

4.- RESULTATS DEL TREBALL DE CAMP

4.1.- Documentació de les estructures mineres MPG 107 i MPG 108:

MPG 107

Correspon a un retall de gran dimensions i de forma aproximadament subcircular (Foto 3 i Figures 2 i 3). Aquest retall, que està realitzat a les calcàries que constitueixen el substrat geològic, té a la seva part superior 3'54 m de llargada màxima en l'eix E-W i 5'02 m en l'eix N-S. En total, doncs, aquest retall té una superfície de 17'78 m². Cal tenir en compte, però, que el retall segueix per sota del mur occidental de l'edifici del Parc Arqueològic, per la qual cosa no podem conèixer ara com ara amb exactitud les dimensions de la seva part superior.

Els treballs realitzats en les dues campanyes d'excavació realitzades fins el moment han permès realitzar un rebaix del voltant de 50 cm en tota la zona interior del retall. S'han definit dues UE:

UE 1000: correspon al retall a la roca calcària;

UE 1001 (Figures 2 i 3): Seguim treballant en la mateixa UE que ho havíem fet en la campanya de 2011. El sediment està format per terres relativament poc compactes, on es poden trobar fragments centimètrics de calcàries i de pissarres. A l'extrem SW del retall, se confirma que l'estructura té una certa tendència a ampliar el seu límit, que sembla prendre en aquesta zona una certa forma d'embut invertit. Pel que fa a les restes materials, hi ha elements de diferent cronologia (veure *infra* apartat 4.2.), trobant-se elements de cronologia prehistòrica que, aparentment, són més abundants a mesura que es va rebaixant el sediment que colmata l'estructura. Les terres d'aquesta UE s'han garbellat de manera sistemàtica. L'excavació ha quedat aturada, doncs, en aquesta UE 1001.

MPG 108

Correspon a un retall molt enganxat a la passera a l'extrem N del quadre d'excavació (Foto 4 i Figures 2 i 3). Es tracta d'un retall realitzat també a les calcàries que constitueixen el substrat geològic i que té en la seva part superior unes dimensions de 3'04 m de llargada màxima en l'eix E-W i 1'09 m en l'eix N-S. De fet, la zona que s'excava sembla tractar-se de l'extrem d'un retall que seguiria per sota la passera i que per ara no sabem si s'estén per sota el mur de l'edifici del Parc Arqueològic i segueix per sota el nivell del carrer exterior. La superfície de treball en aquest Sector està limitat, a més a més, per un aflorament de pissarra. En total, doncs, aquest retall té una superfície excavable de 3'31 m².

Els treballs realitzats fins el moment han permès realitzar un rebaix del voltant de 60 cm en tota la zona interior del retall. S'han definit dues UE:

UE 2000: correspon al retall a la roca calcària;

UE 2001 (Figures 2 i 3): El sediment està format per terres relativament poc compactes, on es poden trobar fragments centimètrics de calcàries i de pissarres. Pel que fa a les restes materials, hi ha elements de diferent cronologia (veure *infra* apartat 4.2.), trobant-se ja algun element de cronologia prehistòrica (molt probablement neolítica, com pot er algun fragment de ceràmica raspallada). Les terres s'han garbellat de manera sistemàtica. L'excavació d'aquesta estructura està actualment aturada, doncs, en aquesta UE 2001.

Per ara, no s'ha pres cap mostra per a un estudi analític posterior en cap dels dos sectors.

Tasques de topografia

Durant la campanya de 2011 es van definir un seguit de punts de referència a l'interior de l'edificació del Parc Arqueològic per assegurar que les dades que es prenguin amb l'estació total tinguin uns paràmetres homogenis que permetin la continuïtat i coherència en la presa de les dades espacials de l'excavació, tan de les estructures com dels materials arqueològics.

Durant la campanya del 2012 es va procedir a relacionar aquests punts de referència amb el punt 0 general que s'ha seguit en les excavacions de les diferents mines del sector de Can Tintorer, amb l'objectiu de poder relacionar el treball que estem fent amb els treballs ja realitzats en les diferents intervencions desenvolupades en aquest sector i facilitar en el futur, una lectura global dels mateixos.

4.2.- Els materials arqueològics recuperats

Els materials recuperats sumen un total de 100 restes. Entre ells, es poden distingir diferents grups (Figura 4).

En primer lloc hem distingit un grup de material de construcció modern, integrat sobretot per fragments de teula, així com alguna escòria de vidre.

En segon lloc un grup de restes zoològiques, amb ossos de macrofauna terrestre, que degudament analitzats podran ser identificats.

Hem distingit també restes minerals de variscita, quars i òpal negre, tots tres presents en el context mineralògic del jaciment.

El darrer grup de materials distingit el formen les restes de ceràmiques. És el més nombrós. Entre elles hi han ceràmiques modernes, vidrades i no vidrades, i ceràmiques fetes a mà que poden ser adscrites al neolític mitjà. Algunes d'aquestes segones presenten un acabat raspallat de la superfície, que és característic del neolític mitjà inicial fàcies Molinot. D'altres, en canvi, pel seu acabat brunyit o per la forma carenada, són més característiques del neolític mitjà ple.

Les restes recuperades a l'estructura MPG 108 corresponen, en tots els casos, a materials prehistòrics que poden ser considerats neolítics.

A l'estructura MPG 107, en la UE 1001 han aparegut barrejats materials neolítics amb una varietat de materials moderns. És cert que, aparentment, a mesura que anem rebaixant el sediment la proporció de materials prehistòrics va augmentant.

5.- INTERPRETACIÓ DE LES DADES

Pel que fa als objectiu científics, els treballs arqueològics realitzats en aquesta segona campanya d'excavació permeten anar ampliant el coneixement de les estructures MPG 107 i MPG 108. Així mateix, s'ha pogut recuperar algunes evidències de materials arqueològics prehistòrics, el que permet suposar que a mesura que es vagi profunditzant s'aniran recuperant altres materials que permetin comprendre diferents aspectes tan d'aquestes estructures com de les activitats realitzades a les seves rodalies durant algun període de la Prehistòria Recent. Per ara, les evidències disponibles no permeten plantejar hipòtesis fonamentades ni sobre la possible explicació funcional d'aquestes estructures ni sobre la seva possible cronologia, més enllà de poder contemplar que realment es tracta d'estructures relacionades amb activitats mineres i que el material prehistòric recuperat apunta la seva possible coetaneïtat amb d'altres estructures mineres documentades a Gavà.

Atès l'estat de desenvolupament dels treballs de camp, no es poden realitzar altres apreciacions sobre aquestes estructures ni sobre la resta d'aspectes que constitueixen objectius de recerca d'aquest projecte.

Pel que fa als objectius docents, la valoració dels estudiants va ser altament positiva, tan del jaciment que han treballat com de les diferents propostes formatives que han pogut realitzar.

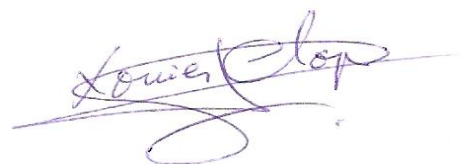
En definitiva, els treballs realitzats confirmen l'interès de l'indret escollit i el seu interès tan des del punt de vista històrico-arqueològic com de lloc de formació pràctica per estudiants universitaris. La realització de noves campanyes d'excavació en els propers anys ha de permetre anar perfilant les característiques funcionals, cronològiques, etc d'aquestes dues estructures.

6.- CONCLUSIONS

Els treballs arqueològics realitzats del 18 al 22 de juny de 2012 han permès ampliar l'excavació de dues estructures mineres, MPG 107 i MPG 108. Les evidències localitzades assenyalen que molt probablement van ser utilitzades d'una manera encara per determinar en època prehistòrica, versemblantment en un moment similar al d'altres estructures mineres documentades en aquesta àrea del Parc Arqueològic, qüestions a anar perfilant amb el desenvolupament de futures campanyes d'excavació.

Finalment, la campanya de 2012 segueix confirmant l'idoneïtat del Parc Arqueològic de les Mines de Gavà per realitzar pràctiques de treball de camp amb estudiants del Grau d'Arqueologia de la UAB.

Bellaterra/Gavà, abril de 2014

Dr. Josep Bosch Argilagós (Museu de Gavà) Dr. Xavier Clop García (UAB)
Responsables de terreny i de les activitats formatives

Dra. Maria Saña Seguí (UAB)
Directora de la intervenció arqueològica

7.- DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

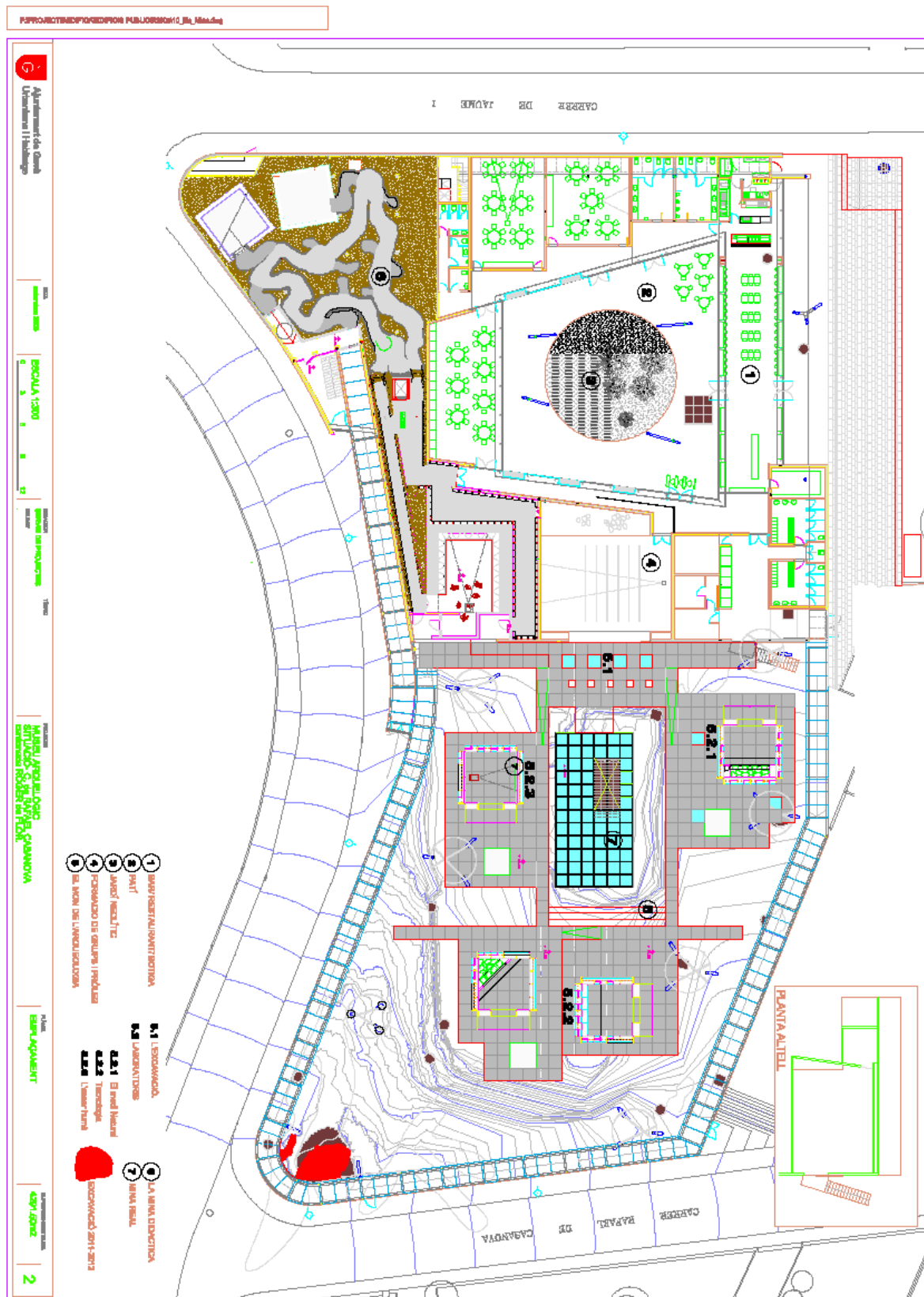

Figura 1.- Situació de les estructures MPG 107 i MPG 108 dins de l'edifici Parc Arqueològic Mines de Gavà.

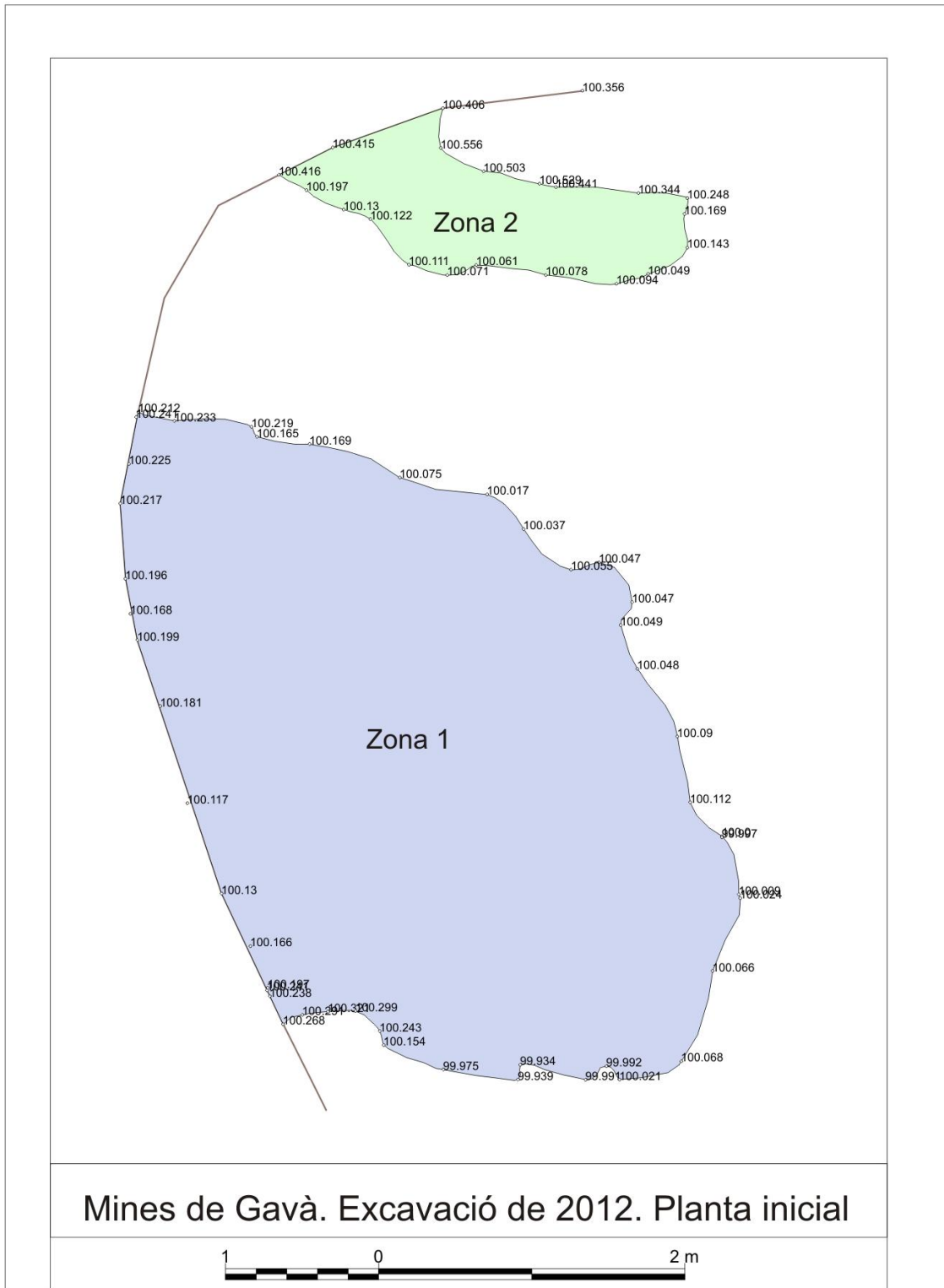

Figura 2.- Zones d'excavació amb les cotes inicials: Mina 107 (Zona 1) i Mina 108 (Zona 2).

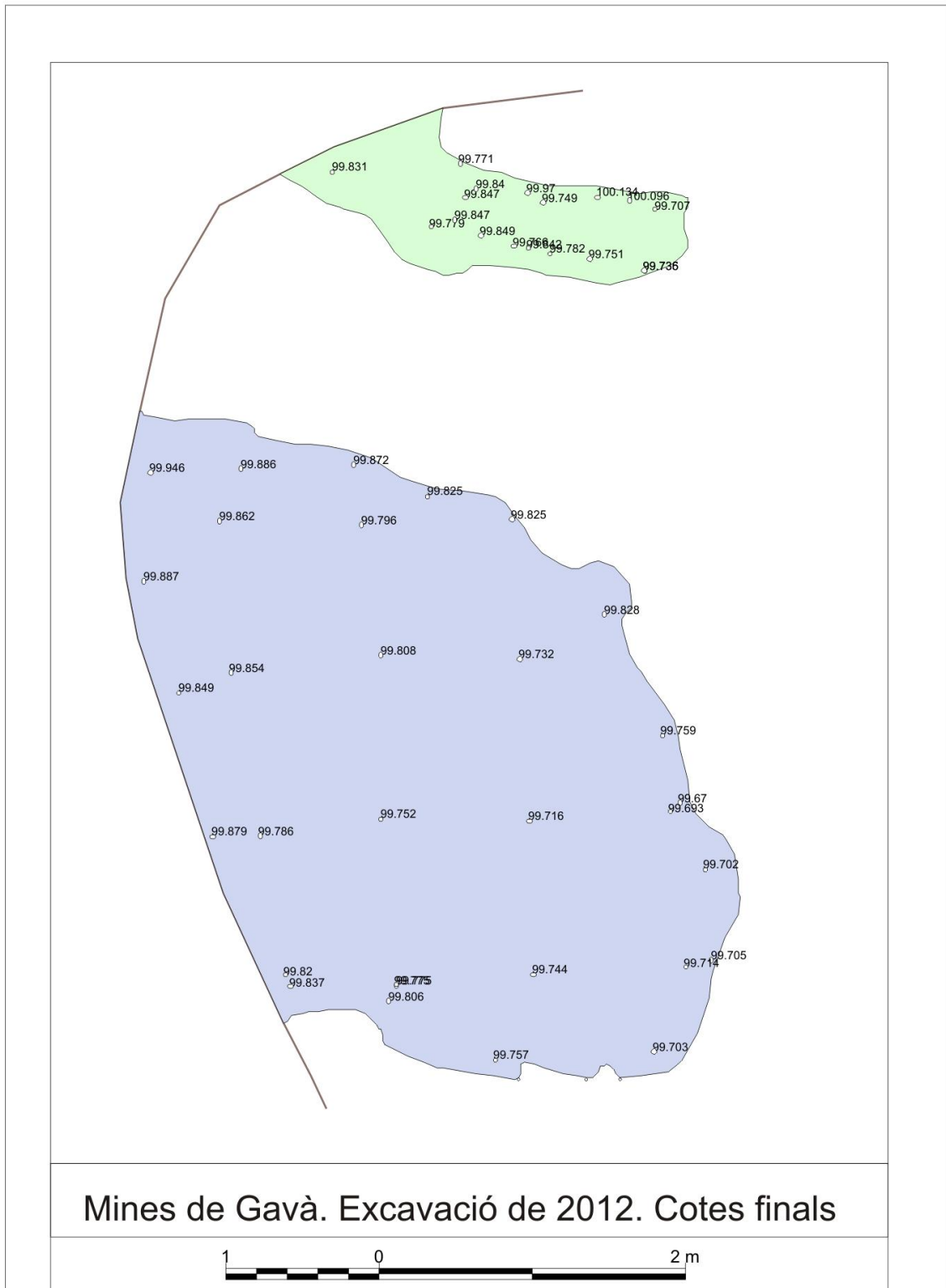

Figura 3.- Zones d'excavació amb les cotes finals: Mina 107 (Zona 1) i Mina 108 (Zona 2).

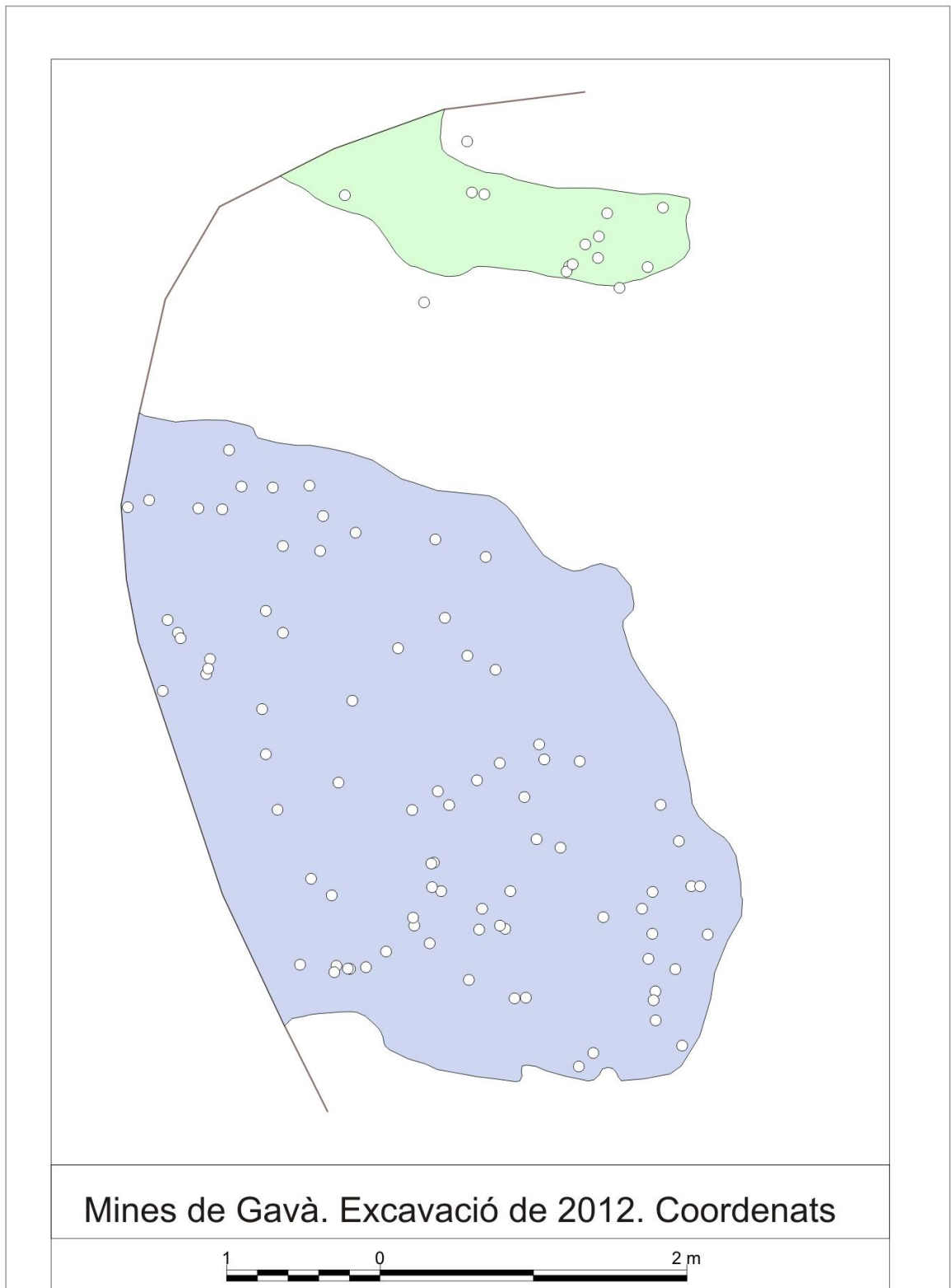

Figura 4.- Situació dels elements coordenats.

8.- DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

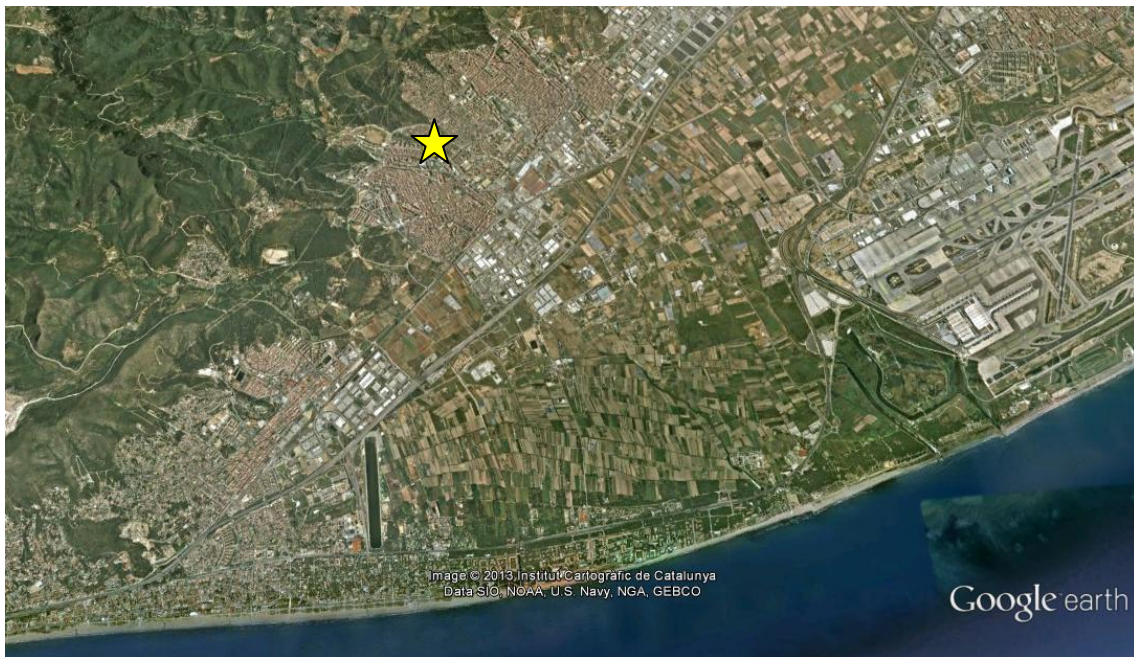

Foto 1.- Situació del Parc Arqueològic de les Mines de Gavà, (Gavà, Baix Llobregat): 416.340N, 4.573.860E

Foto 2.- Entrada del Parc Arqueològic de les Mines de Gavà, (Gavà, Baix Llobregat):

Foto 3.- Zona d'excavació: estructura MPG 107.

Foto 4.- Zona d'excavació: estructura MPG 108

Foto 5.- Excavació MPG 107.

Foto 6.- Excavació MPG 107.

Foto 7.- Garbellat de les terres.

Foto 8: Pràctica de dibuix d'una secció, Mina 4.

Foto 9: Pràctica de dibuix d'una secció, Mina 4.

Foto 10: Taller pràctic amb l'estació total.

9.- BIBLIOGRAFIA

CLOP, X.; BOSCH, J. (2013). **Memòria de les intervencions realitzades a l'espai entre les Mines 1-2 i 42 (Parc Arqueològic Mines de Gavà, Gavà, Baix Llobregat). Any 2011.** Departament de Cultura; Generalitat de Catalunya. Memòria inèdita.

CLOP, X.; BOSCH, J.; SAÑA, M: (2011). **Projecte “Pràctiques de treball de camp per alumnes del Grau d'Arqueologia de la UAB: excavació a l'espai entre les Mines 1-2 i 42 (Parc Arqueològic de les Mines de Gavà, Baix Llobregat)”.** Departament de Cultura; Generalitat de Catalunya.

LAPLACE, G. (1973). Sobre la aplicación de las coordenadas cartesianas en la excavación estratigráfica. **Speleon**, 20: 139-159.

10.- INVENTARI DE LES RESTES RECUPERADES

Punt	Quadre	Núm. Coordinat	x	y	z	descripció
2	E6	4	15,103	24,265	99,762	Ceràmica
3	F8	1	13,643	25,771	99,869	Ceràmica
4	E5	3	14,869	23,579	99,820	Vidre
5	E6	5	14,823	23,791	99,799	Ceràmica vidriada
6	E6	6	14,781	24,118	99,786	Ceràmica vidriada
7	G6	3	12,789	23,746	99,857	Ceràmica vidriada
8	G8	1	12,440	25,920	99,927	Ceràmica vidriada
9	E5	4	14,369	23,089	99,914	Ceràmica
10	G6	4	12,775	23,704	99,871	Ceràmica
11	G6	5	12,981	23,737	99,899	Os
12	F6	4	13,889	23,987	99,820	Ceràmica vidriada
13	G8	2	12,914	26,574	99,946	Ceràmica (tros de teula)
18	E5	5	14,463	23,177	99,836	Ceràmica (tros de teula)
19	E6	7	14,250	24,517	99,800	Ceràmica vidriada
20	F7	3	13,854	25,069	99,846	Ceràmica neolítica
21	F8	2	13,433	26,531	99,933	Ceràmica vidriada
22	E7	3	14,110	25,191	99,819	Ceràmica vidriada
23	G9	2	12,089	27,114	100,009	Ceràmica vidriada
24	E6	8	14,094	24,573	99,798	Ceràmica vidriada
25	F8	3	13,827	25,679	99,897	Ceràmica vidriada
26	E6	9	15,022	24,560	99,795	Ceràmica vidriada
27	F7	4	13,524	24,795	99,826	Ceràmica vidriada
28	E7	4	14,902	24,797	99,787	Ceràmica vidriada
29	E6	10	14,850	24,229	99,777	Ceràmica vidriada
30	G8	3	12,441	26,487	99,933	Vidre
31	E10	4	14,554	28,661	99,914	Ceràmica a mà
32	F8	4	13,191	25,819	99,895	Os, fragment de diàfisi
33	G6	6	12,552	23,753	99,885	Variscita
34	D6	1	15,210	23,951	99,773	Ceràmica vidriada
35	E5D	1	13,951	23,534	99,833	Os, fragment de diàfisi
36	D5	5	15,043	23,225	99,772	Ceràmica vidriada
37	G11	1	12,843	28,779	99,900	Lítica, fragment de sílex
38	F7	5	14,015	24,847	99,754	Ceràmica vidriada, base
39	G9	3	12,613	26,882	99,919	Ceràmica moderna
40	F6	5	13,296	24,008	99,827	Ceràmica vidriada
41	E5	6	14,856	23,521	99,767	Ceràmica moderna
42	H8	2	11,941	25,651	99,961	Metall actual
43	H8	3	11,656	25,542	99,963	Ceràmica vidriada
44	F8	5	13,763	26,415	99,863	Variscita
45	F8	6	13,497	26,019	99,865	Variscita
46	G8	4	12,328	26,064	99,887	Variscita
47	F6	6	13,740	24,118	99,801	
48	E10	5	14,494	28,369	99,739	
49	G6	7	12,878	23,726	99,825	Ceràmica a mà
50	G6	8	12,758	24,206	99,790	Ceràmica (tros de teula)
51	H8	3	11,756	25,920	99,903	Ceràmica vidriada
52	E10	6	14,917	28,697	99,854	Petxina treballada
53	G7	5	12,892	25,477	99,817	Ceràmica vidriada
54	H8	4	11,965	25,750	99,885	Ceràmica vidriada

55	H8	8	12,623	24,315	99,757	Fragment lidita
56	F6	7	13,472	24,233	99,764	Ceràmica a mà
57	F6	8	13,719	23,983	99,753	Ceràmica a mà
58	F11	5	13,753	28,784	99,796	Ceràmica a mà
59	E10	7	14,500	28,510	99,740	Fauna (micro)
60	G8	5	12,374	26,869	99,865	Os, fragment de diàfisi
61	E6	11	14,529	24,064	99,772	Ceràmica vidriada
62	G7	6	12,803	24,942	99,811	Variscita
63	E10	8	14,307	28,316	99,732	Os, fragment de diàfisi
64	E10	9	14,289	28,280	99,705	Variscita
65	E10	10	14,330	28,327	99,742	llavor
66	F10	6	13,360	28,079	100,091	Vidre, escòria
67	F6	9	13,923	24,233	99,720	Ceràmica (tros de teula)
68	F5	2	13,652	23,654	99,764	Os, fragment de diàfisi
69	F11	6	13,642	29,130	100,198	Ocre, en perfil
70	G7	7	12,304	25,423	99,884	Variscita
71	F6	10	13,397	23,892	99,749	Vidre, escòria
72	F6	11	13,288	24,060	99,761	Fauna indeterminada
73	E6	12	14,849	23,955	99,716	Ceràmica moderna
74	H8	5	11,953	25,686	99,881	Fauna
75	G9	4	12,170	26,876	99,882	Ceràmica (tros de teula)
76	E10	11	14,635	28,173	99,767	Fauna
77	E10	12	14,818	28,310	99,728	Ceràmica a mà
78	F11	7	13,672	28,797	99,789	Fauna
79	F6	12	13,855	24,009	99,708	Fauna
80	G6	11	13,112	23,839	99,768	Ceràmica (tros de teula)
81	E10	12	14,412	28,458	99,659	Lítica, còdol
82	F5	3	14,023	23,538	99,751	Os, fragment de diàfisi
83	H9	1	11,568	26,787	99,981	Variscita
84	G7	8	12,328	25,128	99,806	Òpal
85	F6	13	13,425	24,420	99,684	Ceràmica a mà, Neolític mig
86	E7	5	14,145	25,093	99,729	Ceràmica vidriada
87	H8	6	11,772	25,886	99,861	Ceràmica vidriada
88	E6	13	14,999	23,724	99,711	Ceràmica (tros de teula)
89	F6	14	13,412	24,259	99,730	Ceràmica a mà, Neolític, raspatllada
90	F7	6	13,706	24,957	99,752	Fauna
91	G6	12	12,863	23,728	99,778	Ceràmica a mà
92	G8	5	12,701	26,683	99,839	Ceràmica (tros de teula)
93	E7	6	14,375	25,082	99,715	Ceràmica, rajola
94	H9	2	11,428	26,741	100,044	Escòria de vidre
95	F6	15	13,407	24,413	99,721	Ceràmica a mà
96	E5	7	14,871	23,390	99,703	Ceràmica (tros de teula)
97	H8	7	11,688	26,004	99,912	Ceràmica moderna
98	F7	7	13,450	24,886	99,739	Fauna, queixal
128	F7	8	13,282	24,763	99,717	Ceràmica (tros de teula)
150	D6	2	15,160	24,265	99,696	Ceràmica moderna
169	H9	3	27,186	26,032	100,004	
170	G9	6	11,888	26,734	99,866	Variscita
171	G9	6	12,044	26,727	99,858	Vidre
172	G7	9	12,405	24,765	99,791	Ceràmica (tros de teula)
181	G8	6	12,683	26,455	99,801	Ceràmica (tros de teula)

